Hallituksen esitys (HE 46/2023 vp) laiksi tekijänoikeuslain muuttamisesta



Suomen Kirjailijaliitto

Kirjailijan työllä eläminen 2020-luvun Suomessa

- Kirjailijaliiton tulotutkimus 2023: kirjailijan kaunokirjallisesta työstä saatujen veronalaisten **vuositulojen mediaani** laskenut merkittävästi 2 294 € -> **1 713 €.**

- Kustantajat eivät maksa kirjailijoille palkkaa vaan ainoastaan myyntiin perustuvaa tekijänoikeuskorvausta.

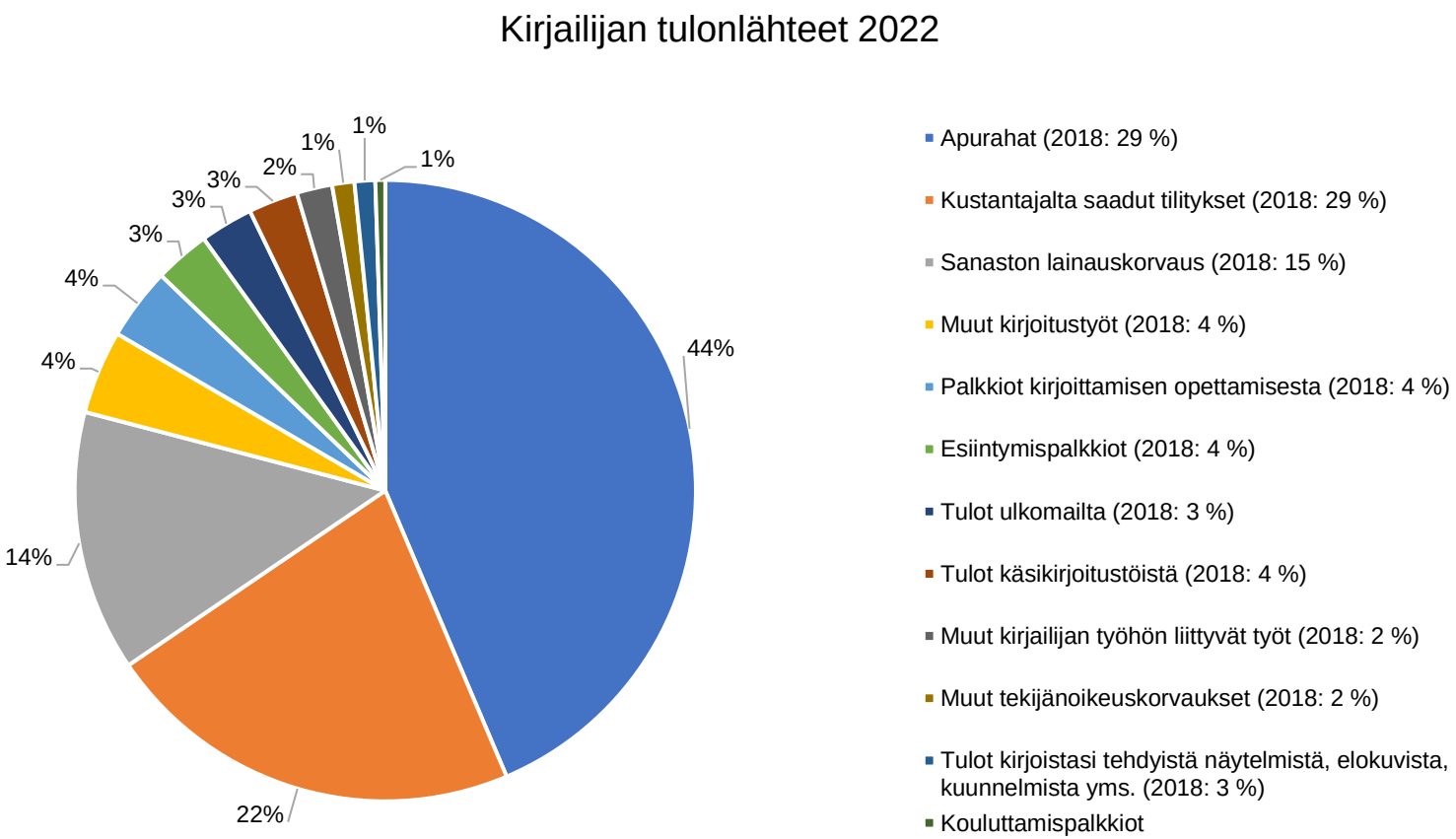
- Painettu kirja 3 € vs. äänikirja 0,6 €.

- Lainauskorvaus kirjailijalle tärkeä: 14 % vuotuisesta toimeentulosta.

Suomen Kirjailijaliitto

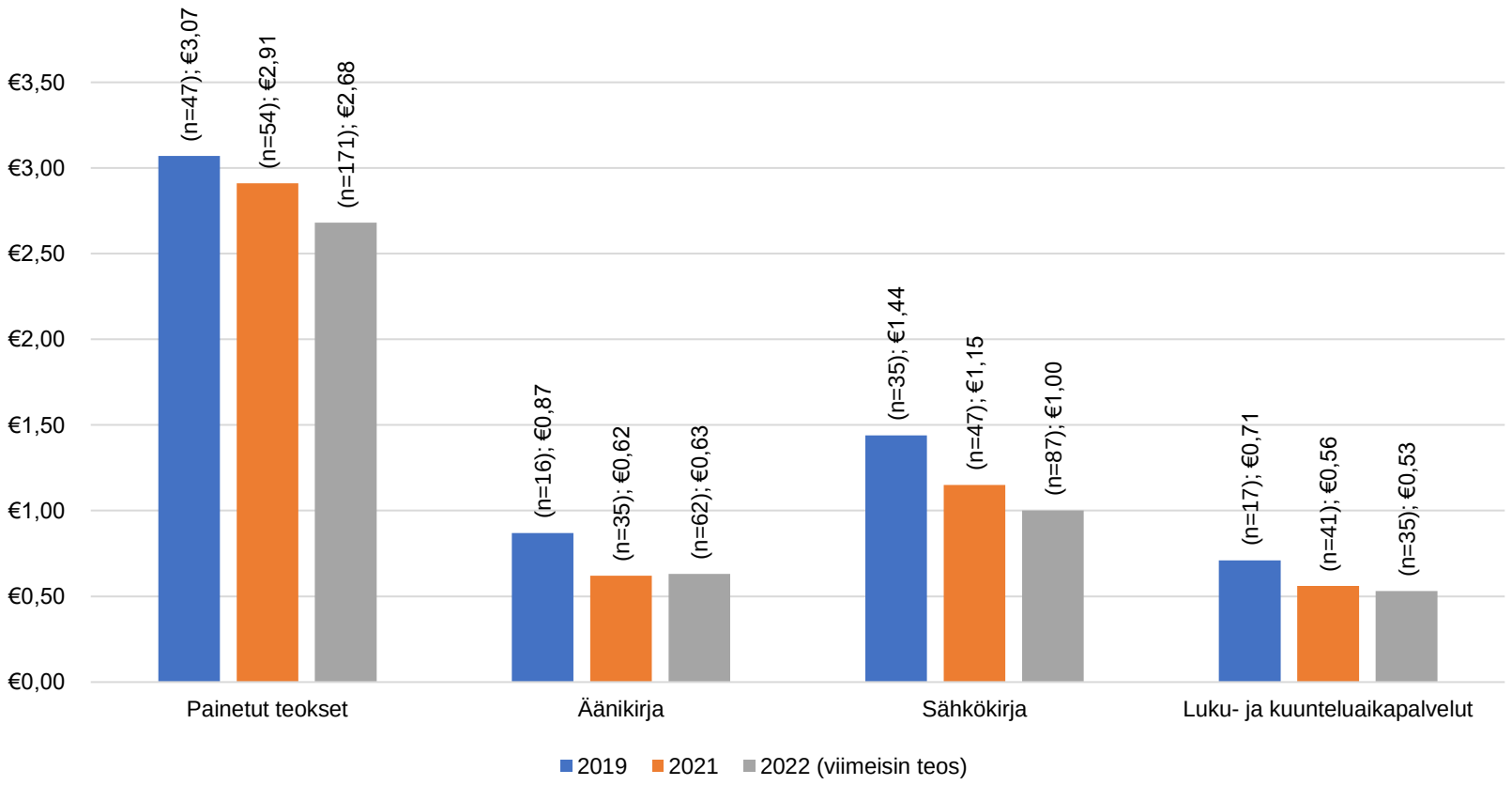
Kirjailijan tulojen jakautuminen 2022.

Kuvaajassa myös vuoden 2018 tulokset.



Suomen Kirjailijaliitto

Kirjailijan teoskohtainen palkkio



Suomen Kirjailijaliitto

Äänikirjojen lukijoiden oikeudesta korvaukseen

1. Erilainen juridinen asema: Tekijä (1 §) ja esittävä taiteilija (45 §)

- Tekijänoikeussuojan saamisen edellytyksenä: henkisen luomistyön tuote on itsenäinen ja omaperäinen.

- Lähioikeudella suojataan esim. esittävän taiteilijan esitystä. Esityksen ei tarvitse olla itsenäinen ja omaperäinen.

- Esittävän taiteilijan suojan syntymisen edellytys on, että esittämisen kohteena täytyy olla joko kirjallinen tai taiteellinen teos.

Suomen Kirjailijaliitto

Äänikirjojen lukijoiden oikeudesta korvaukseen

2. Erilainen ansainta ja tarve: Tekijän ja lukijan palkkio

- Tekijä eli kirjailija saa ainoastaan myyntiin perustuvaa tekijänoikeuskorvausta.
  - Kirjailija kirjoittaa kirjaa 1-2 vuotta.
  - Kaunokirjailijan tulot 1.713 € / v

- Lukijalle maksetaan tuntiperusteinen korvaus.
  - Äänikirja luetaan tunneissa.
  - Ammattimaisen ääninäyttelijän tuntipalkka 90-120 € / valmis tunti
  - Muut lukijat? Kuka heitä edustaa?

- **Lainauskorvaus onkin korvausta menetetyistä myyntituloista!**

Suomen Kirjailijaliitto

Lausuntopalautteesta

- **HE:stä ei järjestetty lausuntokierrosta eikä lausuntopalautetta ole kirjoitettu auki.**

- **Kirjallisen lausunnon jätti 12 tahoa:**
- 5 vastusti lukijoiden oikeutta korvaukseen tällä esityksellä
- 1 totesi, ettei korvauksen piiriin kuuluvaa käyttöä tule laajentaa ilman asianmukaista vaikutusten arviointia
- 4 ei ottanut suoraan asiaan kantaa, vaan totesivat, että on tärkeää, että tekijä saa korvauksen
- 2 kannatti

Suomen Kirjailijaliitto

Kirjailijaliiton kanta esitykseen

- **Äänikirjojen lukijoilla ei tule olla oikeutta korvaukseen kirjastojen e-äänikirjojen käytöstä.**
- **Hallituksen esitys on äänikirjojen lukijoiden osalta tehty ilman asiallista juridista perustelua ja taloudellista arviota.**
- **Lainvalmistelu ei ollut avointa eikä lausuntopalautetta ei ole otettu lainkaan huomioon: Suurin osa vastustaa esitystä.**
- **Katse tulevaisuuteen: tekoälylukijat yleistyvät!**

Suomen Kirjailijaliitto